

Ankestyrelsens brev til Sorø Kommune

Byrådets beslutning om lovligt forfald

Byrådsmedlem [A] har den 1. april 2019 skrevet til Ankestyrelsen om byrådets beslutning på et møde den 27. marts 2019.

Et flertal i byrådet stemte på mødet imod et forslag om at godkende, at [A] har lovligt forfald fra den 1. april til og med den 25. juni 2019.

Resumé

Det er Ankestyrelsens vurdering, at byrådets beslutning på mødet den 27. marts 2019 ikke er i strid med kommunestyrelseslovens § 15, stk. 2, 1. pkt.

Sagens oplysninger

Dette fremgår blandt andet af referatet af byrådsmødet i Sorø Kommune den 27. marts 2019:

”Byrådsmedlem [A], har meddelt borgmesteren, at hun på grund af sin opstilling som folketingskandidat er forhindret i at varetage sine kommunale hverv i Sorø Kommune fra den 1. april til og med den 25. juni 2019. [...]

Fagcenter Byråd og Kultur har anmodet [A] om en om en uddybning af sin ansøgning om forfald, herunder hvordan opstilling til folketingsvalget forhindrer hende i at varetage hvervet og deltage i møderne. Desuden ønskes belyst, hvem der i så fald skal indtræde

16. august 2019

J.nr. 19-18130

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

i Økonomiudvalget og Børn og Undervisningsudvalget. [A]s tilbagemelding er, at der i april måned er planlægnings- og koordinationsmøde med kredsbestyrelse og kampagnegruppe og i maj måned gælder det seminar vedrørende juridiske forpligtelser og ansvar i lands- og kommunalpolitik.

[...]

Økonomiske konsekvenser

Stedfortræder for Byrådet modtager månedligt vederlag på 7.742,83 kr. Stedfortræder for et udvalg modtager månedligt vederlag på 1.975,90 kr.

Da [A]s forfald er under 3 måneder, vil hun fortsat modtage fast vederlag i perioden. Vederlaget er pligtmæssigt og kan ikke frasiges.

[...]

Forslag om godkendelse af lovligt forfald, herunder at betingelserne for stedfortræders indtræden er opfyldt, blev bragt til afstemning.

For forslaget om godkendelse af lovligt forfald stemte 9 (ABFØ og [B] (Løsgænger)).

Imod forslaget om godkendelse af lovligt forfald stemte 14 (COVÅ)

Ingen undlod at stemme.

Forslaget om godkendelse af lovligt forfald, herunder at betingelserne for stedfortræders indtræden er opfyldt, er herefter ikke vedtaget."

Dette fremgår blandt andet af [A]s brev til Ankestyrelsen:

"Grundet valgkampen til tillidshvervet som folketingskandidat, har jeg i april og maj måned mange aktiviteter og møder. Flere er allerede planlagt til afholdelse på tidspunkter, hvor også byråds og/eller udvalgsmøder,

finder sted, men de fleste kan jeg ikke planlægge mig ud af, da de først vil blive datosat, når valget udskrives. [...]
Byrådet har efter min opfattelse anvendt ulovlige kriterier i vurderingen af, hvorvidt min forhindring i at varetage mine kommunale hverv er forhindringer, som afføder et retskrav på stedfortræderindkaldelse i overensstemmelse med styrelsesloven § 15.

Jeg bemærker, at det i andre kommuner er almindelig kutyme, at anse aktiviteter i tilknytning til en politisk valgkamp, som aktiviteter, der er at sidestille med de grunde, som begrunder et retskrav på stedfortræderindkaldelse.
[...]

Det fremgår ret tydeligt af Sjællandske referat af problematikken jf. Sjællandske d. 28. marts 2019, at flere af Sorø Byråds politikere har været præget af personlige holdninger i forhold til, hvordan vederlagsreglerne for politisk arbejde er fastsat af Folketinget.

En sådan personlig holdning kan selvsagt ikke på nogen måde begrunde et afslag.
Ligeledes må personlige holdninger til, hvorvidt det skal være lovligt for byrådspolitikere at stille op til andre valg, eksempelvis folketingsvalg og EU-valg ej heller få indflydelse på den retlige afgørelse, som et byrådsflertal skal træffe.”

Ankestyrelsen har den 12. april 2019 bedt byrådet i Sorø Kommune om en udtalelse på baggrund af henvendelsen.

[A] har i mail af 15. april 2019 blandt andet oplyst, at byrådet i Sorø Kommune i april og november 2018 enstemmigt har truffet beslutning om, at to byrådsmedlemmer havde lovligt forfald. [A] har videre oplyst, at der – i modsætning til den aktuelle sag – ikke blev udarbejdet en juridisk vurdering i forbindelse med byrådets stillingtagen, ligesom der ikke var angivet økonomiske konsekvenser.

Ankestyrelsen har modtaget Sorø Kommunes udtalelse af 24. april 2019. Udtalelsen har været behandlet på møde i byrådet den 23. april 2019 og er efter det oplyste sendt i kopi til [A].

Det fremgår blandt andet af udtalelsen, at byrådet på baggrund af oplysningerne om et møde i april og et seminar i maj 2019 har vurderet,

at der ikke er tale om en absolut og varig forhindring, og at betingelserne i kommunestyrelseslovens § 15, stk. 2, dermed ikke er opfyldt.

Dette fremgår også af udtalelsen:

”Det skal hertil bemærkes, at de oplysninger om opstillingsaktiviteter, [A] efterfølgende er fremkommet med i sin klage den 1. april 2019 netop er kommet efter byrådsmødet den 27. marts 2019 og derfor – trods opfordring til [A] herom den 25. marts 2019 – ikke forelå, da Sorø Byråd traf sin beslutning. De oplysninger kan således ikke tillægges vægt ved vurderingen af byrådsbeslutningen. Endvidere er det Sorø Byråds vurdering, at oplysninger gengivet i medierne om debatten under punktet om forfaldet og læserbrev vedrørende sagen heller ikke kan tillægges vægt i vurderingen af beslutningens lovlighed. Allerede fordi, den godkendte beslutningsprotokol ikke indeholder usaglige kriterier, og fordi beslutningsgrundlaget i form af sagsfremstilling og baggrundsnotat er af rent oplysende karakter og ikke blev anfægtet på mødet.

Endelig skal Byrådet bemærke, at stillingtagen til stedfortræderindkaldelse er det stedlige byråds prærogativ og derfor indenfor det kommunale skøn. Og når der ikke findes autoritativ praksis på området, kan øvrige kommuners afgørelser om samme emne ikke tillægges vægt. De er netop truffet – på samme vis som af Sorø Byråd – på et konkret grundlag.”

Sådan vurderer vi sagen

Efter kommunestyrelseslovens § 15, stk. 4, træffer kommunalbestyrelsen beslutning om, hvorvidt betingelserne for stedfortræderens indtræden er til stede. Det indebærer blandt andet, at kommunalbestyrelsen tager stilling til, om der foreligger lovligt forfald.

Spørgsmålet om lovligt forfald i en periode på mindst 1 måned er reguleret i kommunestyrelseslovens § 15, stk. 2, 1. pkt.:

”Når kommunalbestyrelsens formand får meddelelse om eller på anden måde får kendskab til, at et medlem vil være forhindret i at varetage sine kommunale hverv i en forventet periode af mindst 1 måned på grund af sin helbredstilstand, graviditet, barsel eller adoption, varetagelse af andet offentligt hverv, forretninger eller lignende, indkalder formanden stedfortræderen til førstkommende møde i kommunalbestyrelsen.”

Bestemmelsen angiver ikke udtømmende de forfaldsgrunde, der kan begrunde stedfortræderindkaldelse. I praksis er det for eksempel antaget, at fravær på grund af studier og ferie er lovlige forfaldsgrunde.

Dette fremgår af Lov om kommunernes styrelse med kommentarer af Hans B. Thomsen m.fl., 2.udgave 2010, side 147–148.

”Det påhviler kommunalbestyrelsens formand som led i den almindelige forberedelse af kommunalbestyrelsens møder at drage omsorg for, at der foreligger de fornødne oplysninger om og den fornødne dokumentation for de forhold, som forhindrer medlemmer i at varetage hvervet. På samme måde skal den forventede varighed af forhindringen være oplyst og så vidt muligt dokumenteret.

[...]

Bestemmelsen er ikke en almindelig hjemmel til at meddele orlov til kommunalbestyrelsesmedlemmer. Det forhold, at et medlem vil være forhindret i at deltage i kommunalbestyrelsens møder, kan ikke begrunde, at bestemmelsen bringes i anvendelse, når medlemmet dog vil have mulighed for at deltage i udvalgsmøder eller varetage andre kommunale hverv. Der skal således være tale om en absolut og varig forhindring, der forventes at strække sig over en periode på mindst en måned, og som kan henføres til en af de i bestemmelsen anførte forfaldsgrunde.”

Det er Ankestyrelsens vurdering, at byrådets beslutning på mødet den 27. marts 2019 ikke er i strid med kommunestyrelseslovens § 15, stk. 2, 1. pkt.

Ankestyrelsen lægger vægt på, at beslutningen efter det oplyste er truffet på baggrund af [A]s oplysning om, at forhindringen

bestod i et møde i april og et seminar i maj. Byrådet har på den baggrund vurderet, at der ikke er tale om en absolut og varig hindring.

Som sagen foreligger oplyst, er der efter Ankestyrelsens opfattelse ikke grundlag for at antage, at byrådet har inddraget ulovlige eller usaglige hensyn i forbindelse med vurderingen.

Ankestyrelsen vurderer, at byrådet ikke har overskredet grænserne for sit lovlige skøn.

Vi offentliggør denne udtalelse på www.ast.dk i anonymiseret form.

Ankestyrelsens kompetence som tilsynsmyndighed

Ankestyrelsen fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Det står i § 48, stk. 1, i kommunestyrelsesloven.

Ankestyrelsen kan udtale sig om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser. Det står i § 50 i kommunestyrelsesloven.

Venlig hilsen

Dorthe Langelund

Kopi er sendt til:

[A]